

Reflexe a „meditace“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 9. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 9. 2008

Reflexe a „meditace“

V některých evropských jazycích není, pokud jde o obecné zvyklost, mezi „meditací“ a „reflexí“ velkého rozdílu. Ve francouzštině např. „réfléchir“ vlastně ve velmi širokém smyslu znamená totéž, co „penser“, tedy „myslet“. Naproti tomu u nás odnedávna v některých kruzích velmi frekventované slovo „meditace“ nebo „meditovat“ nabylo poněkud speciálního, dokonce jaksi esoterického významu (zajisté pod vlivem jakési podivné orientace na východní (orientální) tradice, vždy trochu „mystické“. Proto je užitečné alespoň pro první a předběžné rozlišení najít několik znaků, podle nichž lze rozpoznat rozdíl mezi obojím. Reflexe v tom významu, jaký zhruba toto slovo dostalo v době německého filosofického romantismu, má přinejmenším v prvních fázích (krocích) velkou schopnost postupy myšlení i povahu toho, co je myšlením myšleno, pozoruhodným způsobem upřesňovat (pochopitelně tradičně a dodnes obvykle za dost vysokou cenu, že vše, co je myšleno – tedy každé cogitatum – se stává předmětem“ resp. mění se v „předmět“, ve „věc“, „reálný objekt“). Naproti tomu „meditace“ se od každé „přemětnosti“, „objektovosti“, „věcovosti“ odvrací a vzdaluje, směšuje se (nebo aspoň má velkou tendenci se směšovat) s jakýmsi zvláštním naladěním až vyladěným široce všeobecným „pocitem“, který se právě oné evropské tradici myšlení jeví jako odvrát od světa a útěk ze světa.

(Písek, 080911-3.)